

δώσουμε αυτό που διψά - τυράννους, μα τυράννους τιτανομάχους. Δηλαδή ο λαός είναι και θα είναι πάντα όργανο. Κείνο που θέμε είναι η δύναμη που θα κουνήσει το λαό. Ένα κράτος από ανθρώπους ισχύς αδύνατο να κουνηθῇ. Θα μείνη άνοργάνωτη σκάνη, έκαρπο άθροισμάζωμα. Η ρωμιοσύνη από αυτό περίπου παθαίνεται σήμερα. Ο κ. Σκληρός μας λέει: βγάλετε την πλουτοκρατία, δηλαδή τη βουλευτοκρατία. Καλά, να τους πετάξουμε τους άγάδες. Αμέσως όμως θα πρέπει να βάλουμε στη θέση τους άλλους κυβερνήτες. Λοιπόν αυτούς θέμε τους διοργανωτές. Αυτούς να βρούμε. Έμεις δε θα τους φτειάσουμε. Μα πρέπει να τους εύκολύνουμε τη δουλειά τοιμαζοντας τις έρχόμενες γενεές με τις νέες ιδέες και βάζοντας μέσα τους τα ψυχρόρητα που θα τις κάνουν να πειθαρχήσουν στους δυνατούς. Πολλοί θα φωνάζουνε - σκλαβιά. Και γώ θ' απαντήσω: Τι σκλαβιά; και τί λευτεριές; Έχουμε μπροστά μας ένα σκοπό. Το τί θα μας κοστίζει για να νικήσουμε ούτε ζηγίζει ούτε σημαίνει. Ας χαθούμε όλες οι δημοκρατικές λευτεριές σαν είναι ανάγκη. Αυτά θα τ' αποφασίση ο πολιτικός. Κι ο μεγαλόπνοος δε στενοχωριέται με συστήματα.

Μας λένε πως δεν πρέπει να κοιταζουμε πίσω παρά μπροστά. Μας θυμίζουν και το Νίτσε, όσο κι αν μ' άρεση ή άψηλοπτερουγή στρανέσσα του Νίτσε σ' αυτό πάνω διαφωνώ. Δε λέω πως ο κόσμος δεν πρέπει ν' αλλάζῃ. Αλλάζει και παραλλάζει κι ούτε στο χέρι μας είναι να τ' αλλάζουμε αυτό. Μα έχω κάποια ύποψιν πως αυτές οι φωνές για την πρόοδο και την έπιστήμη που θα ξαναθαφίστη την άνθρωπότητα, δεν είναι τίποτε άλλο παρά οι φωνές του σκλάβου και της μικρολογίας που θένε να λευτερωθούν από τους νόμους της άριστοκρατίας δυνάμης. Έρχεται κι αυτό από τον ζεπισμό του μεσου όρου. Τα παλιά όλα δεν είναι καλά. Μερικά δε φελανε σήμερα. Και γι' αυτό κάποτε λέμε - σκοτώσετε τους ψόφιους προγόνους. Τα πετούμε. Μα μερικές πάλι κληρονομίες μένουν αιώνιες κι αυτές πρέπει να τις σεβόμαστε. Τα έννια δέκατά της ζωής μας είναι ψυχρόρητα, δηλαδή κληρονομημένες δυνάμεις των πεθμένων. Τις περισσότερες πράξεις μας δεν τις αποφασίζουμε μεις μα οι προπατόροι μας. Ούτε είναι πράμα γύρω μας που να μη χρειάστηκε δλάκερη την άνθρώπινη την ιστορία για να γίνη. Και τα παραιμικά ακόμα. Τι θένε λοιπόν αυτές οι φωνές που μας λένε να ξεχνούμε. Θένε ν' άπαρηγοούμε τον έαυτό

μας; Ας μη μας σκοτίζουν με τέτοιες άσυλλογισίες. Κι αντί να ξεχνούμε και ν' άποκηρύττουμε τη μεγάλη παράδοση καλύτερα και πιο φρόνιμο θα είτανε να μαθαίνουμε τη θρησκεία της. Λαοί κατώτεροι από μας ξέρουνε ακόμα την αξία της παράδοσης καθώς την ξέραν κ' οι άρχαιοι. Ο Σινταϊσμός στην Γιαπωνία βασίζεται στη λατρεία των προγόνων - πεινητικά λογική λ' ατρείει όχι πρόληψη ταπεινωτική.

Και το μεγάλο μάθημα που μας φωνάζουνε οι πρόγονοι από τα κατάβαρα της ζωής δεν είναι - Λατρεύετε τους τύπους και τα λόγια και τις θεωρίες, μα - Λατρεύετε τη δύναμη. Γίνετε ΔΥΝΑΤΟΙ.

Karachi 25 12.07.

ΕΡΜΟΝΑΣ

ΣΕ ΠΡΟΓΟΝΟ ΑΓΝΩΣΤΟ

Πρόγονε άνώνυμε, άγνωστε έβεργέτη, καταχτητή, έπιστήμονα, τεχνίτη, Φειδία έγω σε λέω και Σταγειρίτη, σε λέω Μεχμέτη.

Πρόγονε άσούγκριτε, έξοχε έβεργέτη, ο νοῦς σου (δπως το Δεξικό πιστώνει) Φιδε και τρύπιο βρήκε μακαρόνι, βρήκε σπαγγέτι.

Μάγερα άτέριαστε, άρτιαστε έφεβρόετη, δική σου τέχνη των Ρωμίων και τ' άλλο θάπλασε θάμα, το κλεινό μεγάλο παχν ρουσφέτι.

ΔΕΚΑΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΑΠΟ ΠΑΛΙΑ ΣΕΡΤΑΡΙΑ

Τ' ΑΝΤΡΟΚΟΡΙΤΣΟ

Άνοικονόμητο κορίτσι ή Κατινιώ. Ήσυχία δεν έβρισκε το Σκολεϊό άμα έμπαινε, στερονή στερονή πάντα, ήσυχία δεν είχε το χωριό άμα σκόλαζε. Όντας άρρανη κι από κύρη κι από μάννα, είχε την έννοια της κάποια θειά. Ας την ποῦμε θειά, άραφού κ' έκαίνη έτσι την έλεγε. Είτανε δεύτερη ή τρίτη της άξαδέρης.

Ψυχή δεν τολμούσε να της ένατιωθῇ. Αν την έπιανε κ' ή θειά ή καμά γειτόνισσα άπάνω σε σκανταλιά και ζητούσε να την παιδέψη, ένα τοιριχτό, και τις άποχώλαινε. Δεν έσωσε το τοιριχτό; Σεχύμιζε καταπάνω τους με τ' άνυχια σά γάτα. Λογαριασμό μαζί της δεν έβρισκες.

Και δεν είτανε νά πῆς και μικρή. Ήσως ή μεγαλύτερη του σκολειού. Στρελλισμένο κεφάλι όμως, πάντα στην κάτω κάτω τάξη έμνησκε. Ός τόσο στην άταξία πρώτη πάντα. Αταξία όχι μονάχι στα φερόσιματα, μα σε όλα της. Τα μαῦρα και τα γυαλιστερά της μαλλιά, πάντα μισοξέπλεγα, πάντα με χωρίστρα που κατέβαινε σαν ποτάμι, μα από δω μα από κει, και χυνότανε μέσα στο λουκαμμένο της μέτωπο.

Αν τέχαινε σε χέρια πιο ροσκοιρεμένα από της θειάς, ίσως θα φαινότανε πιο συγγερισμένη. Ίσως και πιο άμορφη, γιατί δεν της έλειπαν οι χάρες, κι ως είταν τα χείλη της χοντρονλιά, κ' ή μυτιά της σαν άγοριοῦ.

Όταν έλειπε κι από σπίτι κι από σκολειό, δύσκολο δεν είτανε να τη βρῇς. Η στ' άρτακρονό βουναρίκι, και παράβγαινε στο λιθάρι με τους κολλέγηδες της, ή στο περιούλι, πότε να περπατή γυμνοπόδαρη άπάνω στα πετριδιόρικα κύματα, πότε να τὸ ρίχνει και στο κολέμπι, άμα τέχαινε μοναξιά.

Μα και δέντρα σκαρφάλωνε κάποτε, τέλος και στον πετροπόλεμο πήγε μια φορά που πιάστηκαν οι δυνό ένορίες.

Σα γύρισε τα δεκαπέντε, κι άρχισε να φωνιτώνη το λιγερό της κορμί, έπιαν της θειάς της οι γειτόνισσες πως καιρός της πιά να τη σιμμιζέρη, μὴν τύχη και πάθη τίποις το κορίτσι, και βγάλη όνομα και το χωριό, που δόξα τῷ θεῷ, δεν έγινε τίποτις άπερο ως την ώρα.

Δεν της κακοήθε της Κατινιώς αῖτά. Να γλυτώση από σκολειό, και να κἀνη τα δικά της.

Την έβριζε ή θειά στη δουλειά, που δεν τέχαινε και πολλά για να καθονταν, αῖτη όμως έλεγε, - Όχι - κάτσε έσύ σταδράχτι, στη ρόκα, στον άρογλειό, οτι περιδρομος είναι κ' έγω πάω στα ξύλα, αν είτανε για ξύλο, στο νερό αν είτανε για νερό. Τι να κἀνη ή θειά, την άγριε. Τις έκαρε λοιπόν ή Κατινιώ όλες αυτές τις δουλιές, γοργασπιτώντας πάντα και τραγονιδώντες, μόνο και μόνο για να βόσκειται όξω. Αν έσπιανε ή λαγύρα καμά φορά, ως τολμούσε ή θειά να της μιλήση, που μια φορά ή μικρή την έδειρε κιόλας. Τις πιότερες φορές ως τόσο έσπιανε ή γλωσσίσσα της, που την έτρεμε ή δόλια ή θειά.

Είτανε Φότα. Με χέρια μαργωμένα, με μύτες κόκκινες από το κρύο, κατέβαινε ο κόσμος στο πετά-

γανά και σταναχωρεμένα). Παιδί μου, τί έχεις απόψε; Πως φέρνεσαι έτσι βραχτά στους μουσαφίρους μας;

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ (πιάνοντάς τον το χέρι άποφασιστικά). Πατέρα, νάν τους διώξεις αυτούς τους άθρόπους....

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ (τρομοσμένα). Παιδί μου....

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ. Α μ' άγαπάς, πατέρα, νάν τους διώξεις.

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ (στον ίδιο τόνο). Παιδί μου νά διώξω; Τόν κ. Καλόκαρδο και την κυρία του;

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ. Ναι. Και τόν κ. Στρωτό μαζί....

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Α!

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ. Ναι, πατέρα! Νάν τους διώξεις γιατί θάν τους διώξω έγω... Δεν ντράπηκε να κουδάλήσει σ' ένα τῖμο σπίτι την έρωμένη του....

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Παιδί μου, άγάπη μου, τ' εἶν' αυτά που λές; Να διώξω το Στρωτό; τόν προστάτη μας; το σωτήρα μας;

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ. Νάν τους διώξεις, πατέρα. Πρέπει να φύγει ή ψευτιά από το σπίτι μας. Να καθαριστεί το σπίτι μας, ν' αεριστεί. Να μπει πια καθαρός άέρας στο σπίτι μας, στην ψυχή μας - της Άλήθειας ο άέρας....

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Σκέψου, παιδί μου, Διόχνοντας το Δῆμο από το σπίτι μας, κ' έτσι μάλιστα δίχως άφορμή, είναι το ίδιο σά να διώχνω το ψωμί μας....

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ. Πατέρα, νάν τους διώξεις. Το ψωμί μας θα δουλέψω έγω και θάν το βγάλω. Θάρχηνήσω να παραδίνω πιάνο, ζουγραφική, γαλλικά. Και δούλα θα μπό ακόμα για να βγάλω το ψωμί μας. Μα νάν τους διώξεις, πατέρα. Θέλω να δουλέψω, πατέρα, για να πάψουμε πια να χουμε προστάτες και σωτήρες....

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Ανησού με, παιδί μου, σύχασε.

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ (δείχνοντας πως ήσυχωσε). Καλά, πατέρα.... Όπως άγαπάς.

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ (γαληνεμένος και παγίνοντας προς το μέρος του Καλόκαρδου και του Στρωτού). Αἱ, πως πάει ή συζήτηση; Τὸ σκηματίσαμε το Υπουργείο ή ακόμα;

Η ΡΩΞΑΝΗ (στη Στρωτίδαινα). Ένοια σου, κυρά Στρωτίδαινα, κι ελα θα γιατρευτούνε. Μη φοβάσαι. Έγω την παίρνω πάνου μου τη δουλιά και θάν το δείξ....

Ο ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ (σηκώνεται). Θα μας δώσουν την άδεια οι κυρίες. Άνοίξαμε κάποια σοβαρή και κα-

τεπείγουσα κουδέντα με το Δῆμο κι ανάγκη να την τελειώσουμε. Για να μη σὰς άνησυχούμε, τραδιόμαστε για λίγο στην πλατίνη την κάμαρα και πέστε τα σεῖς....

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Ναι, στην κάμαρα της Άστρουλάς.

Η ΑΣΤΡΟΥΛΑ. Όχι, πατέρα. Είναι άσυγγόριστη.

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ. Τότε στη δική μας....

Η ΡΩΞΑΝΗ (κλείνοντας το μάτι στη Στρωτίδαινα). Έκει μπορούνε να πάρουν και τὸν καρὲ τους οι κυρίες....

Η ΣΤΡΑΤΙΔΑΙΝΑ (χαμογελώντας). Καλά το σκεφτήκατε. Πάω κιόλας νάν τους τὸν έτοιμάσω... (Φεύγει).

Ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ (γελιστά). Είναι ανάγκη να λάβω και γώ μέρος στο Υπουργικό συμβούλιο:

Ο ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ. Είναι άπαραίτητος.... Ρωξάνη μου, κράτησε λίγο έσύ συντροφιά της Άστρουλάς.... Δε θάρχησουμε.

Η ΡΩΞΑΝΗ. Τη δουλιά σας έσας. Με τη συντροφιά της Άστρουλάς μου δε με κόφτε. Έσο κι αν άργήσετε.

(Ο ΣΤΡΩΤΟΣ, ο ΚΑΛΟΚΑΡΔΟΣ κι ο ΣΤΡΑΤΙΔΗΣ φεύγουν από την πλαγιονή πόρτα. Η Α-

μι, οί ποσπάδες κ' οί ψολιάδες δμπρός, γιὰ ν' ἀγιά-
σουνε τὰ νερά, νὰ ρίξουνε καὶ τὸ Σταυρό. Τὸν ἔρι-
ξαν τὸ Σταυρὸ σὺν ἡρθε ἡ ὄρα του. Εἶταρε νὰ βου-
τήξῃ ξένος ναύτης αὐτὴ τὴ χρονιά καὶ νὰ τότε βγά-
λῃ. Στέκουνταν ἀπὸ τὸν ἀντικρινὸ τὸν ὄχτο καὶ πρό-
σμενε. Ἀμα εἶδε τὸ Σταυρὸ κ' ἔπεφτε, πήδηξε ὁ
ναύτης μὲς στὸ ποτάμι. Πρὶ νὰ ζυγώσῃ ὅμως, ἄλλο
κορμὶ ξεχυμύζει ἀπὸ τὴν ἀποδόσθε μεριά κατὰ τὸ μέ-
ρος ποῦπεσε ὁ Σταυρός. Καὶ πρὶ νὰ προφτάξῃ ὁ ξέ-
νος, ἔβγαυε ἡ Κατινὴ μὲ βρεμένα φουστάνια, μὲ νε-
ρὰ σταζομένα ἀπὸ τίς πλεξοῦδες της, καὶ στὸ χέρι
της ὁ Σταυρός. Φωνάζανε, τσιρίζανε, τί νὰ κάμουν-
νε! Μόνο πού τὴν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ χέρι ὁ Ἐπίτροπος
τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς πάσης μιᾶ ραβδί. Τὴ βάλ-
ανε κ' ἔτρεξε ἴσια σπῆτι της νάλλάξῃ, πριχοῦ νὰ σκυ-
λοπουντιάζῃ.

*

Πῆγε σπῆτι, ἄλλαξε, τῆς ἔψησε ἡ θεὰ της ἀλι-
σφακιά, ἤρθαν οἱ γετόνισσες κατόπι νὰ τὴ δοῦνε
καὶ νὰ σταυροκοπηθοῦνε πού κατάντησε ὡς ἐκεῖ τὰν-
τροκόριτσο, καὶ πὰ πὼς μόνο πού δὲν ἔβγαλε οὐρὰ
τέτοιος δαίμονας. Αὐτὴ ὅμως, ἀλλαγμένη τώρα καὶ
ζεσταμένη, μήτε γύρισε νὰ τίς ἀκούσῃ, μόνη μιὰ καὶ
δυνὸ καὶ ξαναβγαίνει, καὶ παίρνει τὸ δρόμο τοῦ λι-
μανιοῦ.

Πῆρε τὸ δρόμο τοῦ λιμανιοῦ, καὶ ὅμως δὲν κατέ-
βηκε στὸ λιμάνι. Εἶπε κάποιος πὼς τραβήξε κατὰ
τὴν ἀκρογιαλιά, λίγο παραῶξ. Ἀλήθεια, γέματα,
δὲν ξαναφάνηκε ἡ Κατινὴ στῆς θεῖας της ἐκείνῃ τῇ
μέρα. Μήτε τὴν ἄλλῃ μέρα δὲν ξαναφάνηκε, μήτε
τὴν ἄλλῃ. Βάλανε καὶ μνησάνε στάλλα χοριά, ἔγρα-
ψαν τοῦ Δεσπότη νὰ ξετάσῃ νὰ μᾶθῃ, μήτε φάνηκε
μήτ' ἀκούστηκε τ' ἀντροκόριτσο. Κ' εἶχε πὺ νὰ κάμῃ
ἡ ἀπαρηγόρητῃ ἡ θεὰ μὲ τίς γετόνισσες, πού τὴν
ἀποτρέλαναν ἐκείνῃ τῇ μέρα μαλλόνοντις τηρα.

*

— Κατέβηκα ὡς τὴ Λέρο, μοῦλεγε τίς προάλλες
ὁ Καπετάνιος ὁ Καραγιώργος, νὰ φωνάσω σφουγ-
γάκια. Καὶ τί θαρρεῖς; Ὅ, τι ἔβγαυε ἀπὸ τὴν Ἐκ-
κλησιά, Φῶτα μέρα, νὰ πάω κατὰ τὴ Σκίλα νὰ δέ-
σω ἄλλο ἓνα παλαμάρι, πού παραφουσοῦσε, περνών-
τας ἀπὸ παράμερῃ γετονιά, — ποῖονα νὰ δῶ σ' ἓνα
κατώφλι; Τ' ἀντροκόριττό μας ἡ Κατινὴ, καὶ βό-
ζανε ἓνα μωρό, θρεφτάρι μονάχο! Κοιτώντας το μὲ
μάτια ὀλόκληρα καὶ μὲ χαμόγελο πού δὲν τὸ γνώρι-
ζαν τὰ χεῖλῃ της τότες πού σκυλολογούσε μὲς στὸ χω-

ριό μας, τοῦ φώναζε σὺν τρελλή.

— Φωτάκη μου, Φωτάκη μου! Καὶ πού νὰ τα-
ξιδεύῃ ὁ Κίρης σου τώρα, καὶ σὲ ποιά νερά νὰ βου-
τήγῃ νὰ νὰ βγάλῃ τὸ Σταυρὸ, πού μιὰ καὶ μονάχη
φορὰ δὲν τὸν προφτάξε!

ΑΡΙΨΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΑΙΟ ΟΣΑ ΒΛΕΠΩ

Μιὰ κ' εἶδαν πὼς τᾶφερναν σκούρα ἀπὸ ψιλὰ
τέσσερεις πέντε ψευτολόγοι. Ρωμιοί, εἶπαν μὲ τὸ
νοῦ τους. Ὁ ὁ ἄθροπος δὲν πρέπει νὰ ὑποφέρει τεμ-
πέλης, ξετεμπέλης πρέπει νὰ καλοπερνᾷ. Μὰ γιὰ
νὰ καλοπερνᾷ χρειάζονται παράδες. Ἐ ἐδῶ λοιπὸν
εἶναι τὸ μυστικὸ τῆς ζωῆς.

Καὶ σὺν ἔξυπνοι πού εἰντουσαν πῆραν πέντε δέκα
συστατικά, μ' ἄλλους λόγους τὸ πινάκι, καὶ βγῆ-
καν νὰ φερουν γύρα στοὺς ὁῶς ὁμογενεῖς. Ὅριστε
παράδειγμα πατριωτισμοῦ, ὁρίστε γόητρο φιλοσόφου!
Κ' ὕστερα, λέει, θὰ πάρουμε, καὶ τὴ Μακεδονία,
θὰ πιούμε καφέ καὶ στὴν Πόλη. Ἀλλοίμονό μας,
τέτοιους κμποςους νάχῃ ἀκόμα τὸ Ρωμαῖκο καὶ
τὸ πρόκοψε.

Ἐ, σεῖς, κύρ ψευτολόγοι, μπορεῖτε νὰ μοῦ πῆτε
τί καλὸ εἶδε καὶ τί θὰ ἰδῇ τὸ Ἔθνος ἀπὸ τὰ ἔργα
σας; Εἶστε ποιητὰδες, εἶστε φιλόσοφοι, καὶ γρά-
φετε πᾶσι καλά, ἂ δὲν τὸ ἐπιτρέπουν τὰ οικονομι-
κά σας, δὲν εἶναι θορρῶ ντροπὴ νὰ ἐργαστῆτε καὶ
σεῖς, ὅπως καὶ ὅλος ὁ κόσμος, καὶ σὺν πιάστε παράδες
νὰ τὰ ἐκδόσετε γιὰ νὰ φωτιστῇ καὶ ὁ κοσμάκης.

Αὐτὸ κάνει καθένας πού πονᾷ τὴν πατρίδα
του, καὶ ὅχι ἐπειδὴ καὶ κόφτει λίγο περισσότερο ἡ
γνώμη του, νὰ τὸ ρίχνῃ στὸ τεμπελιάκι νὰ γίνεται
διακονιάρης καὶ νὰ ἐπιμένῃ καλὰ καὶ σώνει νὰ τον
ζοῦν οἱ πατριώτες του, καὶ πρὸ πάντων, γιὰ μᾶς
τοὺς Ἑλλήνες, νὰ τὸν συντηρᾷ ὁ Ἑλληνισμός.
Τὴν Ἑλλάδα δὲν τὴν σώζουν τὰ βιβλία. Ἡ Ἑλ-
λάδα ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ στρατιώτες, τὴν Ἑλλάδα
θὰ τὴ μεγαλώσῃ τὸ σπαθί.

Μὰ γιὰ νάχῃ στρατιώτες πρέπει καὶ τὰ οἰκο-
νομικά της ν' ἀνθού. Καὶ γιὰ ν' ἀνθίσουν τὰ οἰ-
κονομικά της πρέπει τὰ παιδιὰ της νὰ μάθουν νὰ
ἐργάζονται μὲ τὸ σπαθί, τὴ βελόνα, τὸ σφυρί, τὸ
τσαγκαροσύλι καὶ ὅχι μὲ τὴν πέννα τῆς τεμπελιάς
καὶ τοῦ ραχατιοῦ. Ἡ ραχατλίδικη πέννα ἔβγαλε
τὰ μάτια τῆς Ἑλλάδας μας, ἡ ραχατλίδικη πέννα
κιντυεύει καὶ νὰ τὴν πεθάνῃ.

Μπορεῖτε πολὺ καλὰ, νὰ μελετᾶτε ἔχετε τὸ
δικαίωμα νὰ σκέπτεστε ἔχετε καθήκον κ' ὑποχρέωση
νὰ μεταδίδετε στὸ Ἔθνος τὸ ὅ, τι κρίνετε σωτὸ καὶ
ἐθνοσωτήριο εἴτε γράφοντας, εἴτε μιλώντας. μὰ δω-
ρεᾶν φίλοι μου, δωρεᾶν καὶ ὅχι κάμνοντάς το ἐπάγ-
γελμα γιὰ νὰ ζῆτε. Τὰ χρήματα πού εἰσπράττατε

ἡμποροῦσαν νὰ διατεθοῦν γιὰ τὴ φτωχολογία, τοὺς
πρόσφυγες, τοὺς ἀνίκανους, γιὰ τὰ κινὰ συστήματα.
γιὰ τὸ στρατό μας, καὶ ὅχι γιὰ τὴν τσέπη σας, με-
γάλοι μου σεῖς πατριώτες.

Μὰ νὰ ποῦμε καὶ τὴν ἀλήθεια, δὲν εἶναι καὶ
ὅλο τὸ φταίξιμό δικό σας; Πιὸ ἐνοχοὶ εἶναι καίνοι
πού χάσκουν στὰ μωρολογήματα σας, καίνοι πού
σὰς γεμίζουν τίς τσέπες πικραδες, καὶ ἐτοί ἐνῶ ἀπὸ
τὴ μιὰ μεριά νομίζουν πὼς κατὶ προσφέρουν στὸ
Ἔθνος, ἀπὸ τὴν ἄλλῃ δίνουν τὸ κακὸ παράδειγμα,
τὸ δηλητηριάζουν, τὸ χαντακίζουν.

Γέμισε ἡ Ἑλλάδα ἀπὸ λόγιους, χιλιάδες ψευτο-
ποιητὰδες, χιλιάδες ψευτοφιλόσοφοι, χιλιάδες ψευ-
τοεπιστήμονες, χιλιάδες πικρατὰς, καὶ σοβαροὶ δου-
λειὰ καθόλου. Κι' ἐτοί, ἐνῶ ὅλα τὰ ἔθνη ἐργάζον-
ται γύρω μας, δυναμώνονται οικονομικῶς, παρα-
σκευάζονται στρατιωτικῶς κ' εἶναι ἐτοιμοὶ ὅταν
ἐρθῇ ἡ κατὰλληλῃ στιγμή νὰ ξεχειλίσουν σὺν ἄλ-
λοι ποταμοὶ καὶ νὰ μᾶς καταπνίσουν, ἐμεῖς ἀναπαύο-
μαστε στὶς σοφίες μας, ξεσκονίζουμε τὰ κιοιτάκια
μας καὶ ἐπικαλούμεθα τίς σοφίαι τῶν προγόνων!
Γεῖά σου Ρωμαῖκο!

Guergueh 4] 4 1907

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΜΕΛ

ΑΣΤΡΟΥΔΑ

«...Τὸ παιδί αὐτὸ εἶδε τὸ φῶς καὶ
ξεκόλλησε ἀπὸ τὴ σκοινιαδερή
τὴν Πρόληψη».

Λεβαντονιά, πού ἐβύδαζε τὸ Ἀστυκὸ τὸ γάλα
καὶ θέριζε σὺν ἡ ψυχὴ καὶ ἀντρεῖται σὺν ἡ νύχτη
καὶ ὁφάνειε στὸ χρυσογαλὸν ὄνειρα μεγάλα,
πρώτῃ στὸ ἔργο τὸ βαρὺ καὶ σιδηρεῖο ἐστὶ πρώτη.

Ἀς ἀληθεύει σὺν τῷ νεῖρο, Λεβαντονιά, καὶ ἂς τρέξει
ἀλήθειαν γάλα καὶ ἀντρεῖται ἀπ' τὰ πλατὰ σου στήθια
τὴ γις αὐτὴ τὴν ἄβροχῃ καὶ ἀνόρωτῃ νὰ βρέξει
γιὰ νὰ φουτρώσῃ μιὰν ἀγρὴν ἢ λεβεντιά κ' ἡ Ἀλήθεια.

Λευκάδα

ΑΙΚΑΙΟΣ

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΤΗ ΣΜΥΡΝΗ

Στὸ φετινὸ Ἡμερολόγιό τοῦ Παντελίδου, πού
βγαίνει στὴ Σμύρνη, ὁ κ. Ἐμμανουηλίδης δικηγόρος
ἀπὸ τοὺς πρώτους ἐκεῖ πέρα, εἶπε τὴ γνώμη του ὁ
ἄθροπος γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα. Κ' ἡ γνώμη του
πού δὲν εἶταρε σύμφωνη, μὲ τίς γνωστὰς ἀρχὰς πού
φρόντισε τόσα χρόνια τώρα νὰ πτεῖρῃ στὸ Ἔθνος ἡ
Διασκέλικη σοφία, χόλιασε τὴ φημερίδα α' Ἀμάλ-

ΣΤΡΟΥΔΑ, δεξιά στὴ σκηνή, ἀκροματώντας στὸν
τοῖχο τὸ κεφάλι της, σκεφτικὰ καὶ μελοχολικῶς, δεί-
χνει σὰ νὰ μὴν ἀκουσε λέξη ἀπὸ τὴν κοινβένια. Ἡ
ΡΩΞΑΝΗ λαγοπατώντας πάει καὶ τῆς γαργαλάει μὲ
τὸ μικρὸ της δάχτυλο τ' αὐτί. Ἡ ΑΣΤΡΟΥΔΑ ξα-
ωνιάζεται.

Ἡ ΡΩΞΑΝΗ (γελαστά). Οἱ ἀλυσίδες!... Ὅλο μ'
αὐτὲς τίς ἀλυσίδες τυραννίσουν...

Ἡ ΑΣΤΡΟΥΔΑ (ψυχρά). Ναί. Οἱ ἀλυσίδες.

Ἡ ΡΩΞΑΝΗ. Μαργιόλα!... Κανένα κανονικὸν ρο-
μαντίζακι;

Ἡ ΑΣΤΡΟΥΔΑ. Ὁχι. Κάπια ἀλήθεια τραγική.

Ἡ ΡΩΞΑΝΗ. Οἱ ἀλυσίδες;

Ἡ ΑΣΤΡΟΥΔΑ (νευρικά). Μάλιστα. Οἱ ἀλυσίδες
τῆς Πρόληψης, οἱ βαριεὲς οἱ ἀλυσίδες πού σφιχτοδέ-
νουν κάθε κίνημα λεύτερο στὴν ψυχὴ μας..... Τῆς
σκληρῆς οἱ ἀλυσίδες πού κρατάνε σκληρῶς τὴν
ψυχὴ μας.... Οἱ ἀλυσίδες, οἱ αἰτιμὲς οἱ ἀλυσίδες, πού
τίς κρατᾶτε σεῖς στὰ χεῖρά σας, καὶ σφιχτοδέσκατε
μιὰν ἀλήθεια καὶ τὴν κυλάτε τώρα στὸ βούρκο τῆς
ψευτιάς....

Ἡ ΡΩΞΑΝΗ (ἀρχίζοντας νὰν τὰ χάνει). Οἱ ἀλ-
υσίδες... Οἱ ἀλυσίδες... Δὲ σὲ νιώθω, δὲν μπορῶ νὰ σὲ
νιώσω...

Ἡ ΑΣΤΡΟΥΔΑ. Δὲ μὲ νιώθετε... Ἄν εἶταρε δὸ
ὁ κ. Στρωτὸς θὰ μ' ἐννοῶ καὶ θὰ σὰς βοηθοῦσε καὶ
σὰς νὰ μὲ νιώσετε....

Ἡ ΡΩΞΑΝΗ. Ὁ κ. Στρωτὸς;... Ἀ, καλὰ. Σὰ
νὰρχίζω νὰ σὲ νιώθω καὶ γώ...

Ἡ ΑΣΤΡΟΥΔΑ. Ὁ κ. Στρωτὸς. Μάλιστα. Τὸ
λιοντάρι πού τὸ ἀλυσοδέσκατε, πού τοῦ κόψατε τὴ χή-
τη του... Ὁ κ. Στρωτὸς... Ὁ ἐρωμένος σας...

Ἡ ΡΩΞΑΝΗ (ἀνομιέ). Ναί, ἀπὸ τὸ θέλει. Ὁ
ἐρωμένος μου! Γιατί;... Μήπως τὸν ἐρεγόσσουν ἡ
ἀφεντιά σου γιὰ ἐρωμένο σου;

Ἡ ΑΣΤΡΟΥΔΑ (ἥσυχ). Τὸν ἀγαποῦσα. Εἶναι
ἀλήθεια πὼς τὸν ἀγαποῦσα....

Ἡ ΡΩΞΑΝΗ. Χὰ χὰ χὰ! Ὡστε τὸν ἀγαποῦ-
σα!... Ἐτοί λοιπὸν... Μολόγα το!... Τὸν ἀγαποῦσα!...
Καὶ θὰ τὸν ἀγαπᾷς ἀκόμα...

Ἡ ΑΣΤΡΟΥΔΑ. Ὁχι. Δὲν τὸν ἀγαπῶ πιά. Δὲν
μπορῶ νὰ τὸν ἀγαπῶ.

Ἡ ΡΩΞΑΝΗ. Τὸ καταλαβαίνω. Γιατὶ ἀγαπᾷς
ἐμένα... Τί νὰ γίνῃ! Οἱ ἀλυσίδες πού λές, φαίνεται,
θᾶναι ἀπὸ τραντάφυλλα...

Ἡ ΑΣΤΡΟΥΔΑ (ἥσυχ). Δὲν τὸν τραβήξαν
οἱ τραντάφυλλινες ἀλυσίδες. Τὸν τραβήξαν οἱ ἄλ-
λες ἀλυσίδες, οἱ βαριεὲς καὶ σκουριασμένες, οἱ ἀλυσί-

δες τῆς Πρόληψης. Δὲν τὸν τραβήξαν ἡ ἀγάπη
σας. Τὸν τραβήξαν ἡ λογικὴ τῆς ρουτίνας πού με-
ταχειριζόσαστε μὲ τόσο μαστοριά γιὰ νὰ τὸν τραβή-
ξετε ἀπὸ τὸν ἴσιο τὸ δρόμο. Ἡ ρουτίνα τὸν τραβή-
νησε καὶ ὅχι ἡ ἀγάπη....

Ἡ ΡΩΞΑΝΗ. Χὰ χὰ χὰ! Ὅρα δὲν ἔχει ἡ ζού-
λια σου... Σὲ παραφέρνει καὶ δὲν ἔρεῖς τί λές... Νό-
στιμ' εἶσαι.

Ἡ ΑΣΤΡΟΥΔΑ (στὸν ἴδιο τόνο). Μὴ φοβάστε
καὶ δέκα ἀκόμα σὺν καὶ λόγου σας νὰγαποῦσε δὲ θὰ
ζούλευα. Γιατὶ ἐσεῖς ἀγαποῦσατε τὸ κορμί καὶ γώ
τὴν ψυχὴ, τὸ χαραχτήρα του. Ἀγαποῦσε καίνοι τὸ
κάτι τὸ ἐλωσδιόλου πνευματικὸ πού ὄνομα δὲν ἔχει
καὶ πού ἐσεῖς δὲν τὸ βλέπετε. Κ' ἐπαψα νὰ τὸν ἀ-
γαπῶ, ὅχι γιατί σκουρῶσθουν πού ἀγαποῦσα ἐσὰς,
ἀλλὰ γιατί ἐπαψε νὰγαπᾷ τὸν ἐαυτὸ του, ἐπαψε
νὰν τὸν εἰδεύεται... Βλέπετε λοιπὸν, πὼς δὲν ἀγαποῦ-
σαμε τὸ ἴδιο πράμα, πὼς εἶναι ἀδύνατον νὰγαποῦμε
μεῖς οἱ δυὸ τὸ ἴδιο πράμα, ὥστε καὶ ἡ ζούλια ἀδύ-
νατῇ....

Ἡ ΡΩΞΑΝΗ. Χὰ χὰ χὰ! Αἰσθηματολογίαι συ-
νεχισμένες σ' ὅλες τίς ἀναιμικὰς καὶ τίς ὑστερικὰς
κοπέλλες... Ἀστεία εἶσαι!

Ἡ ΑΣΤΡΟΥΔΑ (ἀνομιέ). Μὴ καὶ μὲ δυνατῇ